

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa palmusunnuntaista 20. 3. ja päättyy helluntaipäivään 15. 5.

Kunnian kuninkaan alennustie

JOH. 12:12–24

PALMUSUNNUNTAI 20.3.

Palmusunnuntain evankeliumi kuuluu niiden muutamien ydintapahtumien joukkoon Jeesuksen vaiheissa, jotka on kuvattu hyvin samoin sanankääntein kaikissa neljässä evankeliumissa. Tämä kertoo tapahtuman suuresta merkityksestä, jolle tulkinnan antaa kaikissa evankeliumeissa lainattu jakso Psalmista 118 (j. 25–26).

Tapahtuma on messiaaninen. Se on Vt:n messiaanisten profetioiden näkyvä täyttyminen, ja ihmiset tuovat sen ilmi huudoillaan. Hän, joka tulee Herran nimessä, on Israelin Messias, Pelastaja. Kun kansa palmusunnuntaina tervehti Jeesusta, rakennusmiehen poikaa Galilean Nasaretista, se piti häntä Jumalan lähettämänä Messiaana. Jeesuksen tunnusteot eivät ole jääneet huomaamatta. Palmusunnuntai oli Jeesuksen kuninkaallinen triumfi, vointonparaati. Päivän evankeliumista ei ikinä voisi aavistaa, että Jeesuksen kuolemantuomio ja teloitus olivat vain muutaman päivän päässä. Jo alkavan viikon perjantaina tämä juhlittu kuningas makaisi runeltuna ja tapettuna lainahaudassa.

Miten ikinä voi olla mahdollista, että noin valtava innostus ja palvonta hiipui hetkessä? Miten on mahdollista, että sunnuntaina heitetään vaatteita ja palmunoksia tielle ja tervehditään kuninkaan, ja sitten perjantaina jo syljetään päälle ja huudetaan ristiinnaulittavaksi? Ainoa järkevä selitys on, että Jeesus on pettänyt kansansa perinpohjaisesti.

Mistä Jeesus sitten jäi kiinni? Miksi ihmiset pettyivät häneen niin pahoin? Avainselityksenä on itse messiaanisuus. Messiaan odotettiin olevan Pelastaja hyvin konkreettisella ja tämänpuoleisella tavalla. Taistelija, joka vapauttaa juutalaisen kansan ja heidän maansa vuonna 63 eKr. alkaneesta Rooman pakkovallasta

ja miehityksestä. Jeesuksen opetuslapset eivät tässä eronneet muusta juutalaisesta kansasta. Myös opetuslapset uskoivat varmasti, että heidän rabbinsa on luvattu Messias. Hekin odottivat näkyvää valtakuntaa, ja näkyvää kunniaa itselleen palkkiona Jeesuksen kanssa jaetuista vaivoista ja koettelemuksista.

Läpi kaikkien evankeliumien näkyvä jyrkkä ristiriita Jeesuksen messiaanisen toiminnan ja ihmisten odotusten välillä. Jeesus puhui tulevasta kärsimyksestään ja siitä, kuinka hänen messiaanisuutensa ei ollut tästä maailmasta. Mutta ihmiset valikoivat hänen sanoistaan ja teoistaan vain sen, mikä heille kelpasi. Jeesus ei luvannut ihmisille sitä mitä he janoivat. Kerta toisensa jälkeen Jeesus torjui maallisen kuninkuuden. Ja turhaan. Joskus ihmisten toiveet ja unelmat ovat niin vahvoja, että ne hukuttavat tosiasiat alleen.

Jeesuksen kuninkuus ei ollut tästä maailmasta. Siksi häneen petyttiin. Siksi sama kansa, joka huusi hoosianna eli suomeksi ”Herra auta, pelasta”, huusi muutama päivää myöhemmin ”ristiinnaulitse”. Jeesus ei tullut vapauttamaan Israelin lapsia roomalaisten vallasta, jotta jokainen olisi saanut istua oman viikunapuunsa ja viiniköynnöksensä varjossa. Jeesuksen tehtävä oli paljon suurempi ja vaikeampi. Messias oli tullut kärsiäkseen ja kuollakseen. Ja hän tietää sen hyvin, kuten päivän evankeliumi hyvin osoittaa (Joh. 12:24).

Pitkin julkista toimintaansa Jeesus on sanonut, ettei hänen *hetkensä* tai *aikansa* ole vielä tullut. Nyt hän ilmoittaa: ”Hetki on tullut” (j. 23). Jeesus kirkastetaan. Mutta hänen kirkastumisensa ei ole maallisten hallitsijoiden kirkkautta ja valtaa, se on kaikesta luopumisen kova tie. Hän tuntee tekonsa merkityksen: hänen kuolemansa on voitto kaikista pahuuden valloista (j. 31–32). Ihmisen Poika korotetaan. Hänet korotetaan Isän oikealle puolelle. Mutta sitä ennen hänet korotetaan,

kohotetaan ristille, kidutuksen ja kuoleman häpeäpaaluun.

Pettyneet Israelin lapset arvioivat perustavan ongelmansa väärin. Heidän ongelmansa ei ollut ensisijaisesti roomalainen miehitysvalta ja pakkoverotus. Ongelmana oli synti ja ero Jumalasta. Siihen Jeesus kyllä tarjosi ratkaisua, mutta koko kysymys oli heidän mielestään väärä! Juuri siksi moni joutui – ja joutuu yhä tänäänkin – pettymään tai loukkaantumaan Jumalan tapaan toimia.

Ja niin toteutui kokonaan se profeetalinen sana, jota ihmiset lauloivat ensimmäisenä palmusunnuntaina. Psalmissa 118, vähän ennen Hoosiannaa, löytyy toinen sana, sana joka väkevästi profetoi Jeesuksen tien: ”Minä kiitän sinua siitä, että kuulit minua ja pelastit minut. Kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on nyt kulmakivi.” (Ps. 118:21–22)

Voidakseen tulla koko rakennuksen ikuseksi peruskiveksi on Messiaan tultava ensin hylätyksi ja surmatuksi. Ja tämä sana oli liian kova ihmisten uskoa ja vastaanottaa. He halusivat kaiken nyt. He halusivat vahvan messiaan.

Vuonna 132, noin sata vuotta Jeesuksen jälkeen, Israel sai vihdoinkin toivomansa kaltaisen Messiaan. **Simon bar Koseba** nimistä miestä alettiin kutsua nimellä bar Kokhba, ”Tähden poika”. Juutalaiset seurasivat häntä taisteluun Rooman mahtia vastaan. Hyvin alkaneen taistelun jälkeen juutalaiset lyötiin, bar Kokhba tapettiin, kansa vietiin orjuuteen ja heidän tilalleen tuotiin poliittisesti luotettavampaa hellenististä väestöä. Juutalaiset menettivät kotimaansa lähes kahdeksituhanneksi vuodeksi. Simon Messias osoittautui valhemessiaaksi. Jälkipolvet väänsivätkin hänen nimensä muotoon bar Koziba, suomeksi ”valheen poika”.

Ensimmäisen palmusunnuntain paha virhearvio muistuttaa meille, miksi Jeesus on tullut. Hän ei saapunut vain yhtä pientä kansaa ja yhtä sukupolvea varten. Hän

tuli kaikkia meitä varten. Sinua ja minua varten. Ja hän tuli iankaikkista elämää tuomaan.

Ehkä meillä on myös ajoittain kiusaus langeta aivan samaan kuin palmunlehtiä heilutellut kansa. Tahdomme kaiken heti ja nyt. Jeesus ei tätä tarjonnut ensimmäisenä palmusunnuntaina, eikä hän tarjoa sitä tänäänkään. Hän tarjoaa itsensä, oman seuransa ja rakkautensa elämän ilojen ja kipujen keskelle. Jeesus ei tarjoa meille nopeaa voittoa, mutta kylläkin lopullisen voiton. Siksi olemme autuaita, nykykielellä onnellisia ja onniteltavia, jos taivutamme polvemme hänen edessään jo nyt, jo tässä ajassa. ●

Lauri Vartiainen

Toiminnanjohtaja,
Suomen Raamattuopiston Säätiö

Pyhä ehtoollinen

LUUK. 22:14–22

KIIRASTORSTAI 24.3.

Evankeliumiteksti kertoo ehtoollisen asettamisen. Luukkaan versio tapahtuneesta on kaikkein pisin. Hän korostaa selvästi viimeisen aterian liittymistä juutalaiseen pääsiäisateriaan. Siihen liittyi perinteisesti neljän eri maljan juominen. Luukas mainitsee niistä kaksi tärkeintä:

ensimmäisen, joka aloitti ja pyhitti koko aterian ja jonka muut evankelistat jättävät pois, ja

kolmannen, nimeltänsä ”siunauksen maljan” (1. Kor. 10:16), josta tuli se varsinainen ehtoollismalja.

Pohdittavaksi jää, jos perinteistä neljättä maljaa, joka viittasi tulevaan Jumalan valtakuntaan, ei tällä aterialla ehditty juomaan lainkaan. Tulisiko sen vuoro vasta täyttymyksessä? Vrt. j. 18: ”Tästedes minä en juo viinipuun antia, ennen kuin Jumalan valtakunta tulee.”

Ehtoollisen asettaminen herättää kuulijassa tai lukijassa nopeasti eräänlaisen

”dogmaattisen ryhdistäytymisen”. Korvat herkistyvät tarkkaamaan, jos asetusanoista opetetaan oikein. Hyvä näin! Samasta ateriasta on yhä kysymys kuin tuolloin ensimmäisen kiirastorstain iltana. Myöhemmät kattaukset eivät saa merkitä, että ruokalaji vaihtuisi. Me tarvitsemme yhä Kristuksen todellisen ruumiin ja veren sakramentin. Tietysti mikään vähempi ei riitä. Siksi on tärkeää toistaa uudelleen ja uudelleen, että sana ”on” on ”on”. Se ei ole perusteetonta jauhamista vaan välttämätöntä opetusta. Jonkun merkityksestä voidaan yleisten kielellisten lainalaisuuksien mukaisesti puhua vasta sitten, kun se jokin on ensin olemassa. Leipä siis on Kristuksen tosi ruumis ja viini on Kristuksen tosi veri. Syvimmältään juuri tässä olemisessa on näiden molempien ehtoollisaineiden merkitys.

Toisaalta on virkistävää etsiä ja hakea aivan uutta näkökulmaa vanhoihin dogmaattisiin kiistoihin. Mielestäni sellainen löytyy. Tekstimme puhuu ateriayhteyden valtavasta merkityksestä. J. 15: ”Minä olen halajamalla halunnut syödä ... teidän kanssanne.” Raamattunsa lukeneelle on tuttua, miten jo Vanhassa Testamentissa ateriayhteyden merkitys oli suuri. Se merkitsi, että aterioitsijoinen välillä vallitsi rauha ja ystävyys. He elivät sovussa keskenään ja mitään anteeksiantamatonta ei ollut heidän yhteytensä tiellä. Messiaaniseen aikakauteen liittyy yhtä lailla vahva ateriayhteyden korostus. Se ilo ja riemu, jota silloin koetaan, toteutuu juhlapöydän ääressä.

Jeesuksen omassa toiminnassa ateriayhteyden merkitystä ei voi ylikorostaa. Häntä oikein haukuttiin syömäriksi ja juomariksi! Samassa yhteydessä häntä haukuttiin syntisten ja publikaanien ystäväksi, mikä erityisesti tarkoitti heidän kanssaan syömistä ja juomista. Ateriayhteydellä Jeesus osoitti käytännön armahavaisuutta ja rakkautta laitapuolen kulki-

joita kohtaan. Hän kutsui heitä luoksensa yhteiseen ruokapöytään. Sen äärellä he pääsivät kokemaan hänen seurassansa, mitä tarkoittaa, kun omat synnit on anteeksiannettu, eivätkä ne estä syömistä ja juomista Jumalan valtakunnassa. Liioittelematta voi todeta, että ateriayhteyden tärkeys ja merkitys oli luovuttamaton osa Jeesuksen messiaanista itseymmärrystä ja sen toteuttamista Israelissa.

Samantapainen juhlinta jatkuu kerran taivaassa. Siellä sitä vasta syödään ja juodaan oikein kunnolla! Silloinkin Jeesus itse on paikalla pöytäseurueen kunniavieraina (j. 16). Nämä yhteiset ateriat hänen kanssansa hänen maanpäällisen elämänsä aikana olivat esimakua tuosta tulevasta. Se, mitä täällä jo hetkellisesti päästiin kokemaan, kertaantuu siellä uudelleen iankaikkisesti.

Mutta entä nyt? Pian Jeesus ristiinnautitaan. Hän on nouseva kuolleista ja palaava Isänsä luokse. Kuinka tuo autuaallinen ateriayhteys Jeesuksen kanssa voi jatkua, kun hän itse ei enää ole kanssamme? Juuri tähän kysymykseen antaa vastauksen se, mitä kiirastorstain yönä tapahtui. Nuo yhteiset ruokahetket jatkuvat edelleen kaikesta huolimatta! Sillä Jeesus otti leivän ja sanoi: ”Tämä on minun ruumiini.” Hän kaatoi viiniä ja sanoi: ”Tämä on minun vereni.” Vanhassa Testamentissa ”ruumis (liha) ja veri” edustaa koko ihmistä. Näin ollen Jeesus kertoo opetuslapsilleen, kuinka he yhä voivat kokea autuaallisen ateriayhteyden hänen kanssansa jatkossa. Se tapahtuu nimenomaan ehtoollisella!

Jos ehtoollisesta opetetaan, että Jeesus ei ole siinä varsinaisesti läsnä vaan että häntä lähinnä vain muistellaan, joudumme myöntämään, että on tapahtunut vakava katkos hänen tapaansa olla opetuslastensa kanssa. Hän ei enää ruumiillisesti olisi heidän luonansa kuten ennen ja kuten taas kerran taivaassa. Se olisi

mahdoton päätelmä, joka ei sovi evankeliumien kokonaiskuvaan. Siksi on pidettävä kiinni ns. reaali-preesensistä: Jeesus on läsnä ehtoollisessa todellisesti. Se on ainoa oppi, joka lohdutti opetuslapsia ja antoi heille ymmärryksen kaiken entisen jatkumisesta aina perille asti. He saivat uskoa, että leipä on heidän Mestarinsa ruumis ja viini on heidän Mestarinsa veri, jotka on annettu vuodatettu heidän syntiensä edestä. ●

Timo Laato

TT, HuK, Pastori,

Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys

Jumalan Karitsa

LUUK. 23:32–46

PITKÄPERJANTAI 25.3.

Päivän tekstissä Jeesusta viedään teloitettavaksi kahden rikollisen eli – kuten vanha käännös sanatarkemmin ilmaisee – pahantekijän kanssa. Ulkoisesti näemme siis kolme pahantekijää, jotka ovat saamassa ansaitsemaansa kuolemanrangaistusta, kuten toinen pahantekijöistä itsekin tunnustaa jakeessa 41. Kahden ristillä tuomituina roikkuvan pahantekijän edustama pahuus on rikollista, ulkoista pahaa.

Jae 35 paljastaa myös toisenlaisen pahuutta. “Kansa seisoi katselemissa” voidaan kyllä nähdä vain toteavana kuvauksena, mutta tässä yhteydessä mieluummin ja ennen kaikkea yhtenä pahuuden muotona. **Augustinus** määritteli pahuuden hyvyyden puutteeksi, ja tämä määritelmä sopii hyvin tekstimme väkijoukkoon, joka passiivisena katsoo vääryyden tapahtumista. Kahden syyllisen lisäksi myös syytöntä miestä ollaan teloitamassa ja väkijoukko vain seuraa tilanetta tekemättä mitään.

Jae 35 kuvaa myös kuinka “hallitusmiehiäkin oli siellä ivaillemissa Jeesusta”. Tällainen puolestaan on aktiivisempaa, pilkallista pahuutta. On merkittävää, että

tässä kohdassa hallitusmiehillä ei ole Jeesuksesta mitään pahaa sanottavaa. Jeesuksen oma messiastietoisuus on heille tuttu asia ja siitakin he Jeesusta pilkkaavat: auttakoon itseään jos kerran on “Jumalan Kristus, se valittu” (j. 35, vanha käännös). Tällainen pahuus voi myös nähdä ja jopa tunnustaa oikeaa hyvyttä, mutta kuitenkin kääntää senkin pilkan aiheeksi. Hallitusmiehet nimittäin tunnustavat: “Muita hän kyllä on auttanut”. Tässä kohdassa käytetty soozoo-verbi merkitsee hyvin monenlaista auttamista. Se voi merkitä fyysisessä vaarassa auttamista, oman elämänsä pelastamista (Matt. 16:25), vapauttamista, fyysistä parantamista ja vieläpä pelastamista iankaikkisesta kuolemasta ja tuomiosta. Jumala pelastaa ihmisiä sananjulistuksen kautta (1. Kor. 1:21). Voidaan jopa sanoa, että sananjulistaja pelastaa ihmisiä (Room. 10:14). Tällöin täytyy tietysti muistaa, ettei julistaja itsessään ketään pelasta, vaan hänen julistamansa ristin evankeliumi. Siinä on pelastava voima, koska Jumala itse toimii sanassaan.

Tekstimme kohta voitaisiin siis kääntää yhtä hyvin myös: “Muita hän on pelastanut”. Hallitusmiehet tulivat siis tunnustaneeksi Jeesuksesta jotain hyvin tärkeää, vaikka se ei heihin itseensä vaikuttanut. He eivät voineet sanoa Jeesuksesta mitään pahaa, mutta itse tunnustamansa hyvyydenkin he silti käänivät pilkaksi. Pilkkajaa ei aitokaan hyvyys pääse koskettamaan.

Pilkkajien joukkoon liittyy myös toinen ristillä riippuvista pahantekijöistä, mutta heistä toinen oivaltaa jotain hyvin keskeistä. He ovat kärsimässä ansaittua kuolemanrangaistusta. Tässä kohdassa käytetty sana krimatos merkitsee paitsi rangaistusta, myös tuomiota, iankaikkistakin (Hepr. 6:2). Tässä pahantekijä tunnustaa, että jos hän saa ansionsa mukaan, hänet tuomitaan kadotukseen. Pahantekijä on tuomionsa ansainnut.

Pahantekijä myös tunnustaa, että Jeesus ei ole mitään pahaan tehnyt. Jeesus on tehty pahantekijäksi, jopa synniksi (2. Kor. 5:21), jotta meidän pahantekijöiden ei tarvitsisi kokea ansaitsemaamme tuomiota. Toivomme on siinä, että pahantekijä saa turvata Jeesukseen, jotta häntä ei tuomitaisi ansionsa mukaan.

Tekstimme toinen pilkkaksi tarkoitettu, mutta oikeaan osuva tunnustus on ristin päällekirjoitus, Jeesuksen rikos: ”Tämä on juutalaisten kuningas” (j. 38). Maalliset odotukset kääntyvät pääläelleen, kun todellinen kuninkuus ei ilmenekään maallisenä valtana, vaan Jeesus jää ristille ja kuolee (j. 46). Hän, joka auttoi muita, ei nyt auttanutkaan itseään.

Ristin hulluutta (kts. 1. Kor. 1:23) on se, että Israelin Messias ei näyttäytynytkään valloittajana vaan kärsivänä Herran palvelijana, kuten myös pitkäperjantain Vanhan testamentin teksti Jes. 53 kuvaa. Kuitenkin tämä kärsivä ja kuoleva Jeesus on Kuningas, ja hänen kuninkuutensa toteutuu juuri kärsimyksessä ja kuolemassa. Mitä epätoivoisin hetki ja julmin kuolema kääntyvät ylösnousemuksessa lopulliseksi voitoksi. Kristuksen tähden ja Kristuksen kautta pääsemme tästä voitosta osallisiksi, ja saamme kiittää siitä, että ”Jumalan hulluus on ihmisiä viisaampi” (1. Kor. 1:25). ●

Jari Venäläinen

TK, Perustan toimitussihteeri

Kristus on ylösnoussut!

LUUK. 24:1–12

PÄÄSIÄISPÄIVÄ 27.3.

Kun puristamme kristinuskon pähkinänkuoreen, eteemme jää Isä, Poika ja Pyhä Henki.

Pelastumisemme kannalta meille on tärkeintä Poika, joka avaa tien iankaikkiseen elämään. Jeesuksen elämästä voimme nostaa esiin monta keskeistä ja hie-

noa asiaa, kuten kirkkovuosi tekee. Hän on hellyttävä lapsi Beethemin seimessä, taitava opettaja, ihmisten auttaja ja parantaja. Listaa voisi ihastellen jatkaa. Pelastuksemme näkökulmasta kuitenkin keskeisintä Jeesuksessa ja hänen toiminnassaan ovat ristin tapahtumat. Vanhan testamentin ennustukset ja esikuvat tähtäävät ja huipentuvat ristiinnaulittuun Kristukseen. Asian keskeisyys näkyy myös siinä, että neljä evankelistaa käyttävät suhteellisen paljon palstatilaa kuvatesaan yksityiskohtaisesti ristiinnaulitsemisen ja siihen johtaneet sekä sitä seuranneet tapahtumat.

Myös apostoli Paavalille kristinuskon keskus on kiistatta ristiinnaulittu Kristus. ”Sanoma ristikästä on hullutusta tälle maailmalle, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima” (1. Kor. 1:18). Toisessa yhteydessä apostoli toteaa, että ”evankeliumi on Jumalan voima” (Room. 1:16). Kysymys on kuitenkin samasta asiasta, onhan evankeliumin keskus ristiinnaulittu Kristus.

Ristinkuoleman aisapariksi apostoli nostaa opetuksessaan Vapahtajamme ylösnousemuksen (Room. 4:25), johon sunnuntain aiheemme keskittyy: ”Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.” Syntimme annetaan anteeksi Jeesuksen kuoleman perusteella ja meidät vanhurskauttamisemme liitetään Kristuksen ylösnouseminen. Ristinkuoleman jälkeen Jumalan sinetöi tapahtuneen herättämällä Jeesuksen kuolleista.

Sunnuntain aiheemme on kristinuskon pähkinänkuoren ytimessä. Jeesuksen ylösnousemus on niin keskeinen historiallinen tapahtuma, että sen kieltäjät rajaavat itsensä pelastuksen ulkopuolelle (Room. 10:9): ”Jos sinä suullasi tunnustat, että Jeesus on Herra, ja sydämessäsi uskot, että Jumala on herättänyt hänet kuol-

leista, olet pelastuva.” Sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja tuon uskon keskuksessa on Jeesuksen herääminen kuoleista (Room. 10:10).

Saman korostuksen lausumme yhteen ääneen jumalanpalveluksessa *Apostolisesa uskontunnustuksessa*. Tänä sunnuntaina, jos koskaan, voi keskittyä saarnatekstissä kerrottuun evankeliumin ytimeen.

Saarnateksti on täynnä yksityiskoh- tia, joista puhuja voi nostaa sisältöä saarnaansa. Kolmen muun evankeliumin rinnakkaiskohdat tarjoavat runsaasti lisää aineistoa. Itse kiinnittäisin huomion enkeleihin. Raamatussa enkelit näyttävät olevan paikalla ja kiireisiä, kun kyseessä on jokin keskeinen pelastushistoriallinen tapahtuma. Evankeliumeissa enkelien toiminta näkyy keskeisesti Jeesuksen merkittävässä elämänvaiheissa kuten Pyhästä Hengestä sikiämisen, syntymän, kiusaus- ten ja Getsemanen tuskien vaiheissa. Jee- sus olisi voinut kutsua 12 legionaa enke- leitä estämään kuolemansa (Matt. 26:53). Enkelit myötävaikuttivat pelastushisto- rian suurissa ja tärkeissä hetkissä, mut- ta Jeesus oli yksin koettelemusten hetkis- sä, kuten ristillä. Hän yksin kantoi kaikki meidän syntimme.

Kaikki neljä evankeliumia kuvaavat vii- kon ensimmäisen päivän tapahtumia hie- man eri näkökulmista toisiaan täyden- täen. Aamun kokemukset olivat kaikille hämmäntäviä. Tapahtumien keskellä ole- vat ihmiset olivat ”yhtaikaa peloissaan ja riemuissaan” (Matt. 28:8), ”järkytyksestä vapisten” (Mark. 16:8) ja ”ihmetellen mie- lessään” (Luuk. 24:12). Itku ja ilo vuorotte- livat ”eivätkä he vielä ymmärtäneet Raa- mattua, että hän oli kuolleista nouseva” (Joh. 20:9).

Aluksi kaikille tapahtumissa muka- na olleille yhteistä näyttäisi olleen epäus- ko. Tuomas on yleensä nostettu epäilijöi- den esikuvaksi, mutta sama asenne näytti aluksi olleen jokaisella muullakin. Ei tuon

ajan ihminen ollut herkkäuskoisempi kuin meidän aikamme ihmiset.

Hämmennyksen hälvettyä asiat eteni- vät eri ihmisillä eri suuntiin. Haudalta pa- enneet sotilaat ilmoittivat esimiehilleen kaiken, minkä olivat nähneet ja kokeneet. Ylipapit eivät kuitenkaan antaneet tosi- asioiden häiritä mielenrauhaansa. Asia hoidettiin kuntoon rahalla (Matt. 28:11–15).

Saarnatekstin yksi keskeinen aihe on, kuinka epäusko voi muuttua uskoksi. Us- kon perustana ovat tosiasiat ja todistus- aineisto (Ap. t. 1:3). Uskon perusta on aina totuus. Kuitenkaan luottava usko Kris- tukseen ei synny faktoista, vaan se on ai- na lopulta Pyhän Hengen aikaansaamaa. Kun ihminen turvautuu uskossa Kristuk- seen, se on aina Jumalan teko (Joh. 6:29; Ap. t. 4:16). **Luther** kiteyttää asian hyvin *Vähässä katekismuksessaan*: ”Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani us- koa herraani Jeesukseen Kristukseen en- kä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä...”

Tärkeintä kuulijalle on sunnuntain pää- sanoma: ”Jos sinä tunnustat suullasi Jee- suksen Herraksi ja uskot sydämessäsi, et- tä Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä pelastut, sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuk- sella pelastutaan.” (Room. 10:9–10). ●

Niilo Räsänen

TT, Kansanlähetysoiston rehtori

Ylösnousseen kohtaaminen

LUUK. 24:13–35

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ 28.3.

Usein saa pääsiäisenä kuulla pappien saar- noja, joissa yritetään väen väkisin todistella ylösousemuksen historiallisuutta tieteeseen vetoamalla. Tällaiset todistelut ovat kiusal- lista kuultavaa ja herättävät enemmän epäi- lystä kuin uskoa. Niissä lähestytään aihet- ta väärästä päästä eikä oteta huomioon sitä,

että Vapahtajan ylösnousemus on ollut alusta alkaen ihmisjärjen ja tieteen rajat ylittävä asia, jonka todellisuudesta voi vakuuttaa Ylösnoussut itse. Näin oli jo Jeesuksen opetuslasten kohdalla.

Tällä tavalla kirjoitti edesmennyt eksegetiikan professori **Timo Veijola** vuosia sitten pääsiäisen alla erään lehden kolumnissa. Tämän jälkeen Veijola kävi läpi Luukkaan evankeliumin todistuksen Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeisistä tapahtumista.

Veijola totesi, että ”tyhjä hauta” ei itse asiassa vakuuttanut vielä ketään siitä, Jeesus oli ylösnoussut. Päinvastoin: tyhjän haudan näkeminen saattoi hämmennyksiin sekä naiset että myöhemmin haudalla käyneet apostolit. Myös Emmauksen tien kulkijat olivat nimenomaan hämmentyneitä kuulemastaan. Heidän tuntemansa naiset – nuo epäluotettavat todistajat – olivat juuri väittäneet Jeesuksen haudan olleen tyhjä ja näiden nähneen enkelinäkyjä.

Kun huolellisesti tutkii tämän päivän evankeliumitekstiä, näyttää vahvasti siltä, että Veijola on oikeassa. Jeesuksen tyhjä hauta ei evankeliumien todistuksen mukaan todellakaan herättänyt hänen seuraajissaan heti innostunutta uskon iloa ja varmuutta Jeesuksen ylösnousemuksesta. Tyhjä hauta herätti aluksi nimenomaan hämmennystä, kuten Emmauksen tien kulkijat tässä todistavat: ”Eikä siinä kaikki. Tänään on jo kolmas päivä siitä kun se tapahtui, ja nyt ovat muuttamat naiset meidän joukostamme saattaneet meidät kerta kaikkiaan hämmennyksiin. He kävivät varhain aamulla haudalla, mutta eivät löytäneet hänen ruumistaan” (Luuk. 24:21–22).

Jos kerran mitkään järjelliset selitykset eivät avaa meille ylösnousemuksen salaisuutta, niin mikä sen voi meille avata? Tekstin mukaan nuo kaksi pääsiäisjuhille

osallistunutta Jeesuksen seuraajaa tarvitsivat hämmennykseensä aivan uuden näkökulman. Se avautui heille Vanhan testamentin todistuksesta, mutta ei siten kuin perinteinen juutalainen raamatunselitys oli järkeilyt. Siihen tarvittiin vierellä kulkijaksi Ylösnoussut Kristus itse, joka avasi heidän mieltänsä ymmärtämään Pyhiä Kirjoituksia.

Oman järkensä avulla nämä hämmentyneet Jeesuksen seuraajat saattoivat kylä päätellä, että Jeesus oli muiden Israelin profeettojen tavoin ”tosi profeetta, voimallinen sanoissa ja teoissa sekä Jumalan että kaiken kansan edessä” (Luuk. 24:19). Mutta oliko hän Israelin Lunastaja ja Messias? Se ei käynyt selväksi vielä sen perusteella, mitä oma järki tai tyhjä hauta kykenivät avaamaan. Siihen tarvittiin Jumalan oma ilmoitus: Raamatun sana, jonka vain Ylösnoussut Kristus saattoi tehdä eläväksi. Sen ytimessä oli Vt:n profeettojen julistus siitä, miten ”Messiaan piti kärsiä ja sitten mennä kirkkauteensa” (Luuk. 24:26).

Valitettavasti Kleopas ja hänen nimetömäksi jäänyt ystävänsä eivät jälkeensä välittäneet tietoa niistä profeettojen teksteistä, joihin Vapahtaja erityisesti viittasi. Toisaalta Luukas viittaa koko Vt:iin sanomalla, että Jeesus puhui ”Mooseksesta ja kaikista profeetoista alkaen”.

Lutherin mukaan kaikkialla Vt:ssa onkin runsaasti viitteitä Messiaan kärsimykseen ja kuoleman kukistamiseen, joten mitään erityisiä raamatunviitteitä ei tässä tarvitakaan. Riittää, että luemme Raamatua avoimin mielin ja rukoillen sekä etsien sieltä Jeesusta.

Yhden raamattuviitteen evankeliumin ja Apostolien tekojen kirjoittaja Luukas antaa myöhemmin itse. Ap. t. 8:ssa hän kertoo, kuinka evankelista Filippos selittää Gasan tietä kulkevalle etiopialaiselle hoviherralle Jesajan kirjan lukua 53. Luu-

kas kuvailee yksityiskohtaisesti samaan tapaan kuin Emmauksen tien kulkijoiden kohtaamisessa, kuinka juuri tämä tietty raamatunkohta avasi etiopialaiselle hoviherralle uskon Jeesukseen Israelin Lunastajana ja sen myötä oven Jumalan valtakuntaan.

Mitä Luukas haluaa meille sanoa? Varmasti ainakin sen, että ylösnousseen Jeesuksen kohtaamiseksi tarvitaan *aina* Jumalan oma ilmoitus, sana. Mutta ylösnoussut Kristus ei jätä tätä sanaa ikään kuin irrallisiksi jakeiksi Raamatun lehdille, vaan hän tuo sen vielä konkreettisemmin ulottuvillemme.

Raamatun selitys sai sekä Gasan tien että Emmauksen tien kulkijoiden sydämet hehkumaan innosta. Etiopialainen hoviherra sai kasteen lyhyen raamattukurssin ja sen jälkeen ”jatkoiltoiten matkaansa” (Ap. t. 8:39). Emmauksen tien kulkijoiden silmät avautuivat tunnistamaan Jeesuksen vasta silloin, kun Ylösnoussut Vapahtaja mursi heille leivän.

Innostuneen urheiluselostajan tapaan voisi sanoa, että se on siinä! Jos haluamme kohdata Ylösnousseen Jeesuksen, meidän ei tarvitse jäädä hämmentyneinä tuijottamaan hänen tyhjää hautaansa, eikä luottaa muiden kokemuksiin tai edes enkeleihin. Tarttukaamme rohkeasti Jumalan omaan ilmoitukseen, sanaan. Antakaamme Raamatun sanan jotta meidät sakramenttien osallisuuteen ja sen myötä Kristuksen täyteen omistamiseen.

Antakaamme myös Ut:n selittää meille Vt:a, jotta voisimme uskoa Raamatun lupauksiin. Ja kun sydämemme alkaa hehkua innosta, niin että kaipaamme läheisemmin Vapahtajan seuraan, silloin saamme suunnata askelemme sinne, missä murretaan leipää Hänen muistokseen. Sana ja leipä kuuluvat yhteen.

Jeesuksen tuntemiseen ja uskon säilymiseen ei ole mitään oikotietä. On vain

Sanan ja leivän tie. Se tie löytyy sieltä, missä koko Raamattua opetetaan Jumalan lupauksen aarreaitana ja missä kokoonnutaan murtamaan leipää Jeesuksen nimessä. Jos nämä unohdetaan ja ylösnoussutta Jeesusta ryhdytään etsimään ihmisjärjen avulla tai elämymatkoina pyhiltä paikoilta tai muiden kokemuksista, häntä ei koskaan löydetä.

Mitä meille lopulta jää? Meille jää vain lupauksen sana Vapahtajan voitosta ja oma vakuuttuneisuus siitä, että hän on ilmestynyt meillekin leivän murtamisen ja keskinäisen yhteyden salaisuudessa. Sen tähden usko tarttuu tähän: lupauksen sanassa ja murretussa leivässä läsnäolevaan Kristukseen.

Sen tähden on välttämätöntä tulla tänään rohkeasti Jeesuksen luo. Olemme tervetulleita vaikka emme ymmärtäisikään tyhjän haudan mysteeriä tai emme olisi vielä päässeet perehtymään Raamatun salaisuuksiin emmekä olisi vielä kokeneet mitään erikoista leipää murrettaessa. Pääasia ei ole meidän ehtimisemme, intomme tai hehkumme. Pääasia on se, että Vapahtaja tahtoo kulkea vierellämme ja tulla luoksemme.

Meidän ei tarvitse pelätä tarttua Raamattuun, vaan voimme antaa Vapahtajan neuvoa meitä hiljaisessa rukouksessa ja kuuntelussa. Ennen kaikkea, meillä on oikeus tulla rohkeasti ehtoollispöytään ja ottaa vastaan murretussa leivässä syntiemme vuoksi murrettu Kristus.

Meille voi käydä niin kuin Emmauksen tien kulkijoille: Vapahtaja yllättää meidät ja saa meidät liikkeelle kuuluttamaan muillekin, että olemme kohdanneet Herran. Silloin ylösnoussut Rakkaus panee meidätkin murtamaan leipää nälkäisille ja tuomaan toivon masentuneille ja hämmentyneille. ●

Jouni Turtiainen

Espoonlahden seurakunnan
kirkkoherra

Ylösnouseen todistajia

JOH. 20:19–31

1. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 3.4.

Sunnuntain perikooppi on kuin runsas herkkupöytä, jossa syötävää ja pureksittavaa riittää. Pelkäävät opetuslapset, lähetystehtävä, avainten valta, epäilevä Tuomas, kirjoitusten tarkoitus. Valinnanvaraa on yllin kyllin. Saarnaajan houkutusena onkin tarttuminen liian moneen aiheeseen, jolloin saarnan ydinsanoma saattaa hävitä. Keskittyminen pariin teemaan riittää.

Luukkaan tavoin (Luuk. 24:36–49) Johannes sijoittaa Jeesuksen ilmestymisen Jerusalemiin. Kertomuksissa on paljon yhteistä. On pääsiäisilta. Jeesus tervehtii rauhantervehdyksellä, näyttää kärsimysmerkkinsä, synnyttää opetuslapsissa ilon, antaa lähetystehtävän ja lupaa Pyhän Hengen voiman, Johanneksella jo ennakkoiden helluntain tapahtumia.

Pääsiäispäivän iltana kymmenen opetuslapsen joukko on koolla, todennäköisesti yläsalissa. Juudas, ”yksi niistä kahdestatoista” (Joh. 6:71) oli vain muutamaa päivää aiemmin poistunut joukosta ulkoiseen ja sisäiseen pimeyteen (Joh. 13:30) palaamatta enää takaisin. Tällä kertaa myös Tuomas on poissa. Varmasti hänellä oli pätevä syy poissaoloonsa. Tai ehkä hän vain halusi surra Mestarinsa kuolemaa yksin, kun muut etsiytyivät toistensa yhteyteen.

Jäädessään pois yhteisestä kokoontumisesta Tuomas kuitenkin menetti monia siunauksia, joista muut opetuslapset pääsivät osallisiksi pääsiäisiltana. Hän menetti Kristuksen läsnäolon, Jumalan Sanan opetuksen ja uskovien yhteyden. Hän menetti rauhan ja ilon sekä Kristuksen tehtävänannon. Poissaolevana hän menetti myös Kristuksen haavojen näkemisen.

Viikon kuluttua Tuomas sai uuden mahdollisuuden päästä osalliseksi Jeesuksen antamista siunauksista. Samat si-

naukset odottavat meitä kokoontuessaamme viikoittain Sanan ja sakramentin äärelle. Poisjäävä menettää paljon.

Johanneksen maininta lukituista ovista paljastaa ainakin kolme asiaa. Ensimmäisin opetuslapset pelkäsivät tosissaan, että heille käy kuten heidän Herralleen. Jos juutalaiset olivat ylimmän papistonsa johtamina vaatineet Jeesuksen ristiinnaulitsemista, olivatko heidän suojassa juutalaisten vihalta? Toiseksi lukitut ovat kuvaavat opetuslasten sisäistä maailmaa. Jeesuksen ylösnousemuksesta liikkui kyllä huhuja, mutta voisiko se tosiaan olla totta! Ylösnousemuksen sanoma ei ollut vielä taivottanut opetuslasten sydäntä. Pelko hallitsi yhä opetuslasten elämää. Vasta hetkeä myöhemmin sydämen ovet avautuivat Jeesuksen julistamalle rauhalle. Haavoitettujen käsien ja lävistetyn kyljen näkeminen toi ilon. Ja kolmanneksi maininta lukituista ovista paljastaa jotain Jeesuksen ylösnousemusruumiin olemuksesta: Toisin kuin aiemmin Jeesusta eivät enää pidätelleet fyysisen ruumiin rajoitukset. Lukitut ovet eivät estäneet Jeesusta, sillä ”läpi lukkojenkin, Herra Jeesus tulla voi. Kuolleista Hän nousut on.” (Virsi 104)

Jeesuksen lähetyskäsky löytyy jokaisen evankeliumikirjan kirjoittajan tallentamana, hieman eri muodossa ja eri yhteyksissä annettuna. Johanneksen tallentamaa lähetyskäskyä on joskus kutsuttu pelkäävien lähetyskäskyksi, antoihan Jeesus sen juutalaisten pelosta lukittujen ovien takana kokoontuneille opetuslapsilleen. Tämä on hyvin lohdullista niille, jotka kyselevät aralla mielin paikkaansa lähetystyössä. Juuri ”köyhää, hengeltään särkynyttä, Sanan alla arkaa” (Jes. 66:2) Jumala etsii. Siksi pelkääväkin saa lähteä, kun Jeesus kutsuu ja lähettää. Jeesus on luvannut varustaa Pyhän Hengen lahjoilla uskovansa, niin kuin hän varusti opetuslapsensa pääsiäisiltana yläsalissa ja myöhemmin helluntaina lahjojen koko laajuudessa.

Johannes kertoo opetuslasten saaneen Pyhän Hengen Jeesuksen puhallettua heitä kohti. Alkukielen puhaltamista tarkoittava verbi enfysein on sama, jota kreikkankielinen Vanha testamentti käyttää ensimmäisestä luomisesta, jolloin Jumala puhalsi ihmiseen elämän hengen (1. Moos. 2:7). Samaa sanaa käytetään myös kohdassa Hes. 37:9, jossa on ennustus kuolleista luista, jotka Jumala tekee eläväksi Hengensä puhalluksella. On alkanut uuden luomisen aika, jolloin Jeesus puhaltaa Pyhän Hengen häneen uskoviin.

Pyhän Hengen ihanin lahja on uskossa vastaan otettu syntien anteeksiantamus. ”Missä syntien anteeksiantamus on, siellä on elämä ja autuus.” (Luther). Syntinsä tunteva ja tunnustava saa uskoa syntinsä anteeksi, sillä jakeen 23 aoristimuoto afee-te, annatte anteeksi kertoo, että kyseessä on Jumalan ehdoton lahja. Samoin verbi-muoto (passiivin perfekt) afeontai osoittaa, että kyse on Jumalan työstä. Jumala antaa anteeksi, ei ihminen. Ripin vastaanottajan tehtävänä on vain julistaa Jumalan ehdoton sana anteeksiantamuksesta. Toisaalta ripin käänteinen puoli on syntien pidättäminen niiltä, jotka eivät taivu parannukseen (j.23) Anteeksiantoa ei tule julistaa heille, joilla ei ole aikomustakaan luopua synnistään. Ovi anteeksiantamukseen jää kuitenkin raolleen, sillä toisin kuin anteeksiantaminen syntien pidättäminen (kr. kratein = pitää kiinni => krateete) on konditionaalinen eli ehdollinen. Syntien pidättäminen ei ole langenneen kannalta lopullista, vaan hänellä on vielä mahdollisuus katua ja saada anteeksi.

Opetuslapsi Tuomas on paitsi epäilevän uskon myös koetellun uskon esikuva. Epäilemättä Tuomas tunsu ihmismielen taipumuksen todellisuus pohjaa vailla oleviin kuvitelmiin ja siksi hän ei tyytynyt vähempään kuin Jeesuksen haavojen näkemiseen. Tuomas tiesi, että hänen Herransa ja Jumalansa tunnetaan naulojen

jäljistä. Muunlainen Jeesus ei hänelle riittänyt. Siunattu Tuomas! ●

Jari Nordman

Rovasti, aluejohtaja,
Suomen Raamattuopisto

Hyvä paimen

JOH. 10:11-16

2. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 10.4.

Israelin kansan elämässä paimenilla oli keskeinen sija. Siksi Raamattu puhuu heistä paljon sekä kirjaimellisesti että vertauskuvallisesti. Kaikille israelilaisille oli arkielämän keskeltä tuttu se joka aamuinen näytelmä, jossa paimen johdatti lammaslaumansa ulos tarhasta ja lähti sen kanssa etsimään vihreitä laitumia. Illalla sama näytelmä toistui, mutta silloin toiseen suuntaan. Tässä yhteydessä hän laskeutui lampaansa ja jos joku puuttui, hän meni ulos etsimään sitä. Hän oli vastuussa laumastaan. Paimenella oli sauva ja lanko, joilla hän puolusti itseään ja lampaita. Työ oli vaarallista lampaita vaanivien rosvojen ja petojen vuoksi.

Paimenen työlle annettiin tunnustusta varsinkin varhaisempina aikoina sen tärkeyden vuoksi. Lampaiden liha ja villat olivat tärkeitä ja koska niitä tarvittiin myös jumalanpalvelusten uhreina. Voimakas, epätsekäs ja työssään uskollinen paimen sai arvostusta osakseen.

Monet Israelin tärkeistä merkkihenkilöistä olivat alkujaan paimenia, kuten Mooses ja Daavid. Myös heidän kuninkaitaan rinnastettiin paimeniin. Niin paljon samankaltaisuutta oli kuninkaan työssä hänen johtaessaan kansaansa kuin oli paimenen työ hänen johtaessaan laumaansa. Niin kuin paimen huolehti lampaitensa hyvinvoinnista, niin kuninkaan tuli huolehtia kansastaan.

Raamatussa paimenen työ saa erityisen korostuksen, kun sitä käytetään kuvaamaan sitä, miten Jumala toimii meidän

parhaaksemme. Hän loi ihmisen elämään yhteydessään. Paratiisi loi puitteet täydelliselle elämälle. Ihmisen ulottuvilla oli turvallinen ja hyvä, täydellinen elämä. Tästä hän luopui. Syntiinlankeemuksen jälkeen ei yksikään ihminen ole luonnostaan Jumalan lammashuoneessa. ”Me harhailimme eksyneinä kuin lampaat, jokainen meistä kääntyi omalle tielleen.” (Jes. 53:6)

Raamatun yksiselitteinen kanta on, että ilman Jumalan apua kaikki olisimme tuomitut jäämään ikuisen eroon Jumalasta eli kadotukseen. Tämän sunnuntain evankeliumi kertoo Jumalan toimintatavasta, kun hän haluaa viedä meidät takaisin turvaan, iankaikkiseen elämään. Hän tuli ihmiseksi meidän rinnallemme. Ihminen oli syntiensä tähden rangaistuksen alainen. Jeesus Kristus otti meidän paikkamme vapauttaakseen meidät rangaistuksesta. ”Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan.” (2. Kor. 5: 18) Jeesus on ainoa tie ja portti takaisin Jumalan lammashuoneeseen.

On välttämätöntä, että Jumala tekee meidät tietoisiksi tiestä, joka vie takaisin hänen tykönsä, koska luonnollisen ymmärryksemme varassa me emme tunne sitä. Paavali sanoi: ”Me julistamme, niin kuin on kirjoitettu, mitä silmä ei ole nähty eikä korva kuullut, mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat.” (1. Kor. 2:9) Ihmisen hengellistä kuolemaa kuvataan Raamatussa eri tavoin. Tietämättömyys Jumalan valtakunnan asioista kuvaa luonnollisen ihmisen ymmärrystä. Jeesus tuli Jumalan sanansaattajaksi ja sanoi: ”Joka uskoo minuun, ei usko minuun, vaan lähettäjääni. Joka näkee minut, näkee lähettäjääni. Minä olen valo ja olen tullut maailmaan siksi, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeyteen.” (Joh. 12:44–46)

Jeesus sanoi myös: ”Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä.” Paimenen arkisen työn tarkoituksena oli saada hyötyä paimennettavista eläimistä. Jeesus on toisenlainen. Hän ei tullut saadakseen hyötyä meistä, vaan antaakseen meille sen, mikä meiltä puuttuu. Israelilaisille oli tuttu Daavidin kaunis Paimenpsalmi (Ps. 23). Sen lohdullinen sanoma kertoo siitä, mitä Jumala lupaa antaa hyvyydessään ja rakaudessaan ihmiselle. Siinä ei esitetä vaatimuksia. Tuskin on liioiteltua sanoa, että Jeesuksen puheen painopiste on tässä: ”Minä olen se hyvä paimen.”

Jeesuksen työ jatkuu seurakuntiin asetettujen paimenten kanssa. Heidän työnsä on keskellä maailmaa, joka tällä hetkellä on hyvin rikkinäinen ja täynnä ahdistavia asioita. Paimenen tehtävänä on etsiä harhailevia, kadoksissa olevia. Hän on Kristuksen lähettämän kutsun esittäjä. Suuri paimen, Jeesus, tahtoo jokaisen pelastumista ja tulemista hänen laumansa lampaaksi. Paimenen tehtävänä on pitää huolta hänelle uskotusta laumasta. Tehtävä on vaativa, sillä hän on tilivelvollinen Herralle työstään. Yksikään Jumalan valtakunnan työssä oleva ei selviä Herran edessä puhtain paperein. Hänen ainoa ja todellinen voimavaransa on siinä, että hän itse menee edeltä siitä avatusta portista, joka johtaa syntien anteeksiantoon ja iankaikkiseen elämään. Lauma kyllä tulee perässä. Ilman paimenta lampaat hajaantuvat, kärsivät vaivaa ja näännyvät hyljättyinä.

Raamatun perusopetus meille jokaiselle on se, minkä Paavali ja Silas antoivat edessään vapisevalle miehelle, joka kysyi: ”Herrat! Mitä minun on tehtävä, että pelastuisin?” He vastasivat: ”Usko Herraan Jeesukseen, niin pelastut, sinä ja sinun perhekuntasi.” (Ap. t. 16:29) ●

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra

Jumalan kansan koti-ikävä – Matka murheesta iloon

JOH 16:16–23

3. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 17.4.

Tekstimme viimeisissä sanoissa Jeesus lupaa ilon, jota mikään ei enää ota pois. Oliko se mahdollista?

Tekstissä Jeesus valmistaa opetuslapsiaan siihen kauheaan, mikä oli edessä. Hän tietää, mikä häntä odottaa, mutta opetuslapset eivät tiedä.

Juudas on lähtenyt. Vielä yksi rukous ja sitten tulevat jo vangitsijat. Jeesus ei nyt puhu suoraan siitä, mikä häntä ja opetuslapsia kohtaa. Hän sanoo vain: ”Vähän aikaa, ettekä te minua näe, ja taas vähän aikaa, ja te näette minut.”

Se oli käsittämätöntä puhetta. Mutta vielä vaikeampaa olisi ollut, jos Jeesus olisi kertonut, mitä noina ”vähän aikaa” päivinä tulisi tapahtumaan. Ehkä on hyvä, ettei meille kerrota kaikkea etukäteen. Riittää kun saamme kuulla, että lopulta kaikki on hyvin.

Siis mikä ”vähän aikaa”? Minä se merkitsi Jeesukselle, mitä opetuslapsille ja mitä meille? Ja mikä sen keskellä lohduttaa? Jeesukselle tuo ”vähän aikaa” oli kaikkea muuta kuin vähän. Se merkitsi, että hän oli tullut tiensä päähän. Hänet ruoskitaisiin ja naulittaisiin ristin puuhun. Tuo kaikki ei kuitenkaan ollut pahinta. Pahinta oli, että hänen piti ottaa kantaakseen koko maailman synnit ja niistä aiheutuva Jumalan tuomio. Siksi hän hikoili verta Getsemanessa. Siksi hän sanoi ristillä: ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit.”

Opetuslapsille Jeesus sanoi vain: ”Vähän aikaa ja te ette minua näe ja taas vähän aikaa, niin te näette minut.” Hän halusi kai säästää opetuslapsiaan ja sanoi vain näin. Jeesukselle tuo ”vähän aikaa” oli matka tuonelaan. Hän tiesi, että niin piti käydä. Mutta hän tiesi myös, että tuohon kauheaan matkaan liittyi kaikkien ai-

kojen suurin voitto: voitto synnistä, kuolemasta ja Pahan vallasta. Se, mikä näytti tappiolta, olikin voitto.

Eikä se ”vähän aikaa” lopulta ollut helppo opetuslapsillekaan. On hyvä huomata, että kun he eivät ymmärtäneet, Jeesus vauvautui selittämään. Ja oli hyvä, että Jeesus lupasi, ettei vaikeaa aikaa kestäisi kauan. Siitä tuli nimittäin kova koettelemus.

Niin kova, että ilmeisesti opetuslapset unohtivat noina kauheina päivinä ja öinä kaikki lohdutuksen sanat. Ensin Jeesus vangitaan ja opetuslapset pakenevat. Pietari yrittää seurata, mutta kieltää Messiarinsa ja itkee katkerasti. Sitten Jeesus tuomitaan kuolemaan. Johannes on Jeesuksen äidin kanssa Golgatalla katsomassa tuota kaikkein pahinta.

Ne päivät ja valvotut yöt eivät tuntuneet ”vähältä ajalta”. Silloin kaikki oli menetty. Oli pantu elämä Jeesuksen varaan ja nyt Jeesus oli kuollut. Emmauksen tien kulkijoiden sanat kuvastavat kaikkien opetuslasten ajatuksia: ”Me olimme eläneet siinä toivossa, että hän olisi se, joka lunastaa Israelin.” Nyt toivo oli kuollut. Olimme toivoneet väärin. Ehkä opetuslapset tarvitsivat sen. Vasta tuon ”vähän aikaa” jälkeen sovituksen salaisuus ja ylösnousemuksen ihme oli mahdollinen. Tuon kauheuden koettuaan ja siitä selviytyttyään he olivat valmiit kaikkeen, mikä oli edessä.

Joskus vaikeudet lyövät yli pään. Joskus murheet vain ovat liian suuret. Huoli lapsista tai lapsenlapsista, sairaus, yksin jääminen, rahahuolet. Voi olla vaikea luottaa Jumalaan ja uskoa parempaan huomiseen.

Miten Jeesus lohdutti? Ensinnäkin: tämä kestää vain vähän aikaa. Jumala ei ole menettänyt otettaan maailman historiaan eikä meidän elämäämme. Meitä ei kiusata yli voimiemme.

Jeesus tiesi, että kun tehtävä on suoritettu, tulee ylösnousemuksen aamu. Ja opetuslapsilleen hän lupasi: ”Tekin tun-

nette nyt tuskaa, mutta minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää.” Lohdutus ei ole vain siinä, että ahdistus kestää vain vähän aikaa, vaan ennen muuta siinä, että sen jälkeen saadaan ilo, joka kestää ikuisesti.

Jeesus vertaa asiaa synnytystuskiin ja lapsen syntymän aikaansaamaan iloon. Synnytys voi olla kova koettelemus. Sen tunnit tuntuvat pieneltä ikuisuudelta. Eikö tämä koskaan hellitä? Mutta taaksepäin katsottuna se on vain ”vähän aikaa” verrattuna siihen iloon, jota lapsi tuo tullessaan.

Lohdutuksemme on siinä, että tämä vaivan aika päättyy kerran. Meidät on luotu iankaikkisuutta varten. Siellä ei ole enää mitään valitusta eikä vaivaa. Paavali kirjoittaa, että tämä hetkisen kestävä kevyt ahdistuksemme tuottaa ikuisen kirkkauden.

Jeesus ei sanonut vain: ”Te näette minut” vaan myös: ”Minä näen teidät.” Lohdutuksemme ja ilomme on siinä, että hän näkee meidät. Hän tietää hätämme. Senkin hädän, joka tuntuu kestävänsä ikuisesti. Hän näkee sen ja lupaa, että se kestää vain ”vähän aikaa”.

Meitä lohduttaa upaus, että hän näkee, kuulee ja auttaa. Syntien anteeksiantamuksen evankeliumi ja lupaus, että saa heittää kaikki murheensa hänen päälleen, ovat sellaista lohdutusta, joka ylittää kaiken epätoivon.

Myös luvattessaan Pyhän Hengen lohduttajaksi Jeesus sanoi: ”En minä jätä teitä orvoiksi, vaan tulen luoksenne. Vähän aikaa, eikä maailma enää näe minua, mutta te näette, sillä minä elän ja tekin tulette elämään”. (Joh. 14:19)

Pyhä Henki rohkaisee meitä uskomaan sanan lupaukset lohdutuksesta, joka käy yli kaiken ymmärryksen. Jumalan sanan lupauksissa saamme lohdutuksen ja ilon, jota kukaan ei voi ottaa pois.

Kaikki on Jumalan käsissä pimeimpiäkin hetkinä. Kaikki päättyy hyvin, vaikka siihen on jonakin hetkenä vaikeaa uskoa. Jumala on siunaava sen ristin, jonka antaa. Sillä on tarkoituksensa. Se pakottaa turvautumaan Vapahtajaan ja tekee meistä niitä, jotka voivat olla avuksi toisille.

”Hän rohkaisee meitä kaikissa ahdingoissamme, niin että me häneltä saamamme lohdutuksen voimalla jaksamme lohduttaa muita ahdingossa olevia.” (2. Kor. 1:4) ●

Timo Junkkaala

Taivaan kansalaisena maailmassa

JOH. 16:5–15

4. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 24.4.

JEESEKSEEN USKOVA ON
TAIVAAN KANSALAINEN

Sunnuntain aiheena on Taivaan kansalaisena maailmassa. Kristitty on kahden maan kansalainen; hän on oman asuinmaansa ja Taivaan kansalainen. Vaikka Jeesukseen uskovina nyt elämmekin tässä ajassa ja tämän maan lakien alaisuudessa, olemme kuitenkin matkalla iankaikkiseen elämään, Taivaaseen. Sanoihan Jeesuskin itse ennen kuolemaansa ja ylösnousemukseen, että Hän menee valmistamaan meille asuinsijaa Taivaaseen. ”Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta - enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan.” (Joh. 14:1–2) Joskus tämä puhe kristityistä Taivaan kansalaisina maan päällä on tuntunut tämän ajan vallanpitäjistä uhkaavalta. Esimerkiksi kulttuurivalankumouksen aikana Kiinassa vainottiin kristittyjä, koska heitä pidettiin epäluotettavina. Vallanpitäjät näkivät, että Jeesukseen uskovat vannoivat ensisijaista uskollisuutta kolmiyhteiselle Jumalalle, eikä kommunistiselle puolueelle.

JEESEKSEEN USKOVALLA

ON PYHÄ HENKI

Päivän evankeliumi puhuu Pyhästä Hengestä. Jeesus sanoo, että poismentyään Hän lähettää omilleen Pyhän Hengen.

”Mutta minä sanon teille totuuden: teille on hyödyksi, että minä menen pois. Ellen mene, ei Puolustaja voi tulla luoksenne. Mutta mentyäni pois minä lähetän hänet luoksenne.” (Joh. 16:7)

Pääsiäisenä olemme eläneet uudelleen todeksi Jeesuksen kuolemaa ja ylösnousemusta. Kuolema erotti Jeesuksen Hänen seuraajistaan. Kuitenkin opetuslapset eivät jääneet yksin, vaan Jeesus lupasi lähettää Pyhän Hengen. Helluntaina Pyhä Henki sitten lopullisesti vuodatettiin uskoville ja seurakunnan keskuuteen. Pääsiäisen ja helluntain välinen aika on Pyhän Hengen odotuksen aikaa. Pyhän Hengen kautta Jumala toimii kristityissä. Ilman Pyhää Henkeä kristitty olisi yksin, ilman Jumalan voimaa ja apua. Kuitenkaan Jumala ei ole jättänyt uskovaa oman onnensa varaan. Jumala on omiensa kanssa joka päivä Pyhän Henkensä kautta. Pyhä Henki synnyttää uskon yhteyden erilaisten kristittyjen välillä ja Pyhä Henki antaa päivittäin voimaa elää Jeesuksen seuraajana.

Jokaisella Jeesukseen uskovalla ja kastetulla on Pyhä Henki. Raamatun mukaan kristityn ruumin on Pyhän Hengen tempeli. ”Ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli? Tämän Hengen on Jumala antanut asumaan teissä. Te ette itse omista itseänne” (1. Kor. 6:19). Pyhän Hengen kautta uskova on Jumalan oma, eikä paholaisella ole valtaa häneen. Tästä näkökulmasta käsin on ihmeteltävää joskus seurakunnissa esiintyvä harhaopetus, jossa kristityistä ajetaan pois pahoja henkiä. Raamatun mukaan ihminen ei voi palvella kahta herraa, joko hän on Jumalan oma tai hän on sielunvihollisen vallassa. Ei ole olemassa neutraalia väliä.

Pyhä Henki vahvistaa kristityn uskoa Jeesukseen. Pyhä Henki luo uutta elämää ja vakuuttaa ylösnousemuksen ja iankaikisen elämän toivosta.

”Jos Kristus on teissä, teidän ruumiinne tosin on kuollut synnin vuoksi, mutta Henki luo elämää, koska teidät on tehty vanhurskaiksi. Jos siis teissä asuu Jumalan Henki, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, niin hän, joka herätti Kristuksen kuolleista, on tekevä eläväksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne teissä asuvan Henkensä voimalla.” (Room. 8: 10–11)

PYHÄ HENKI KIRKASTAA JEESEKSEEN

Emme voi nähdä Pyhää Henkeä, mutta voimme nähdä Pyhän Hengen toiminnan. Pyhä Henki antaa lahjoja seurakunnalle, mutta ennen kaikkea Pyhän Hengen tehtävä on synnyttää uskoa Jeesukseen ja kirkastaa Jeesuksen sovituskouluksen merkitystä. Tästä **Luther** opettaa *Vähän katekismuksen* selityksessään: ”Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa. Samalla tavalla hän maailmassa kutsuu, kokoaa, valaisee, pyhittää ja Jeesuksen Kristuksen yhteydessä varjelee koko kristikunnan ainoassa oikeassa uskossa.”

Mongoliassa lähetystyössä ollessani tapasin kristittyjä, jotka ajattelivat, että kaikkein äänekkäimmin rukoileva ja ylistävä on täynnä Pyhää Henkeä. Kuitenkin nämä uskovat olivat usein pikemminkin täynnä omaa itseään kuin Pyhää Henkeä. Oma näkyvyys oli Kristusta tärkeämpää. Tämän vastakohtana Pyhä Henki synnyttää nöyryyttä, uskoa ja rakkautta. Tämä johtaa kristityn palvelun ja ristin tielle Mestarin askelissa. ●

Pentti Marttila

Työalajohtaja, Lähetysyhdistys Kylväjä

Sydämen puhetta Jumalan kanssa

JOH. 16:23–33

5. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ,
RUKOUSSUNNUNTAI 1.5.

Myös tässä perikoopissa on näkyvässä Johanneksen evankeliumin korostama ajatus Jeesuksen ikuisuudesta taivaassa, maailmaan ihmiseksi tulemisesta ja paluusta takaisin Isän luo. Sama oppi on selkeä Paavalilla. Sitä ei kumoa Roomalaiskirjeen alkujakeiden maininta Jeesuksen ylösnousemuksessa Jumalan Pojaksi voimassa tapahtuneesta korotuksesta. Vaikka synoptikkojen kuvaus alkaa Jeesuksen sikiämisestä (Matt. ja Luuk.) tai kasteesta (Mark.), ei ole loogisesti välttämätöntä ajatella, että alkukirkossa olisi ollut rinnakkaisia ja ristiriitaisia ajatuksia Jeesuksen ikuisesta ennaltaolosta jo ennen maailmaan tuloa ja maailman luomista. Kaikki kirjoittajat eivät kirjoita kaikesta, minkä tietävät ja siksi ei pidä asettaa eri Ut:n tekstejä toistensa vastakohdiksi, vaan toisiaan täydentäviksi.

Yllättävältä tuntuu ajatus siitä, että Jeesus on puhunut tähän asti vertauksin tai arvoituksellisesti, hämärästi (en paroimiais) ja vasta nyt avoimesti, selvin sanoin (en parresiai). Aikaisemmin oli jo tullut esiin, että vertaukset, joita Jeesus paljon käytti, paitsi tekivät hengellisiä asioita ymmärrettäviksi luonnosta ja ihmiselämästä otetuun tutuun kuvin, myös kätkivät varsinaisen hengellisen todellisuuden. Jopa opetuslapsille piti selittää, mitä vertaus oikeasti tarkoittaa (kts. esim. Matt 13:10–). Jeesus kuitenkin puhui paljon ilman vertauksia ja opetuslapsilleen hän selitti niiden merkitystä. Ajatus hämärästä puheesta ei tarkoita sitä, että Raamatun sanoilla ilmaistuista ajatuksista pitäisi irrottautua, sillä juuri sana on armonväline, Hengen miekka, ja se kantaa Jumalan todellisuuden ihmisten ulottuville. Mutta kuitenkin

on totta myös se, että ”Jumalan valtakunta ei ole sanoissa, vaan voimassa”. Vaikka armonväline kantaa Jumalan todellisuuden ihmisen luo, saa se aikaan uskon vain ”missä ja milloin Jumala tahtoo”, ei siis mekaanisesti ja automaattisesti. Se, että opetuslapset kokivat Jeesuksen puhuvan nyt ”selvin sanoin”, ei johtunut hänen puheensa erilaisesta sisällöstä, vaan siitä, että heidän sydämensä oli nyt eri tavalla avoin ymmärtämään puheen merkityksen.

Yhteys Jumalan todellisuuteen saa yhden keskeisen ilmauksensa rukouksessa Jeesuksen nimeen. Rukoilemisella ja rukoilemisella on ero. Opetuslapset olivat varmasti rukoilleet paljonkin, mutta eivät sillä tavalla, mitä Jeesus tässä tarkoittaa. Jäähyväispuheessaan Jeesus puhuu asiasta kolme kertaa (tämän kohdan lisäksi Joh. 14:13 ja 15:16). Sitä voi siten pitää hyvin keskeisenä osana koko puhetta. Myös Paavali puhuu kiittämisestä (joka on myös rukouksen alaan kuuluva asia) Jeesuksen nimessä (Ef. 5:20). Rukoileminen Jeesuksen nimeen voi sisältää erilaisia yhteen liittyviä merkityksiä. Jeesuksen opetuksen mukaan monet liittyvät rukouksen loppuun sanat: ”Jeesuksen nimessä, aamen”. On tärkeä ajatella ajatuksen merkitystä, etteivät sanat jää vain mekaaniseksi kaavaksi. Ja jos ajatus on mukana, eivät sanat ole välttämättömiä. Rukous ei ole sanamagiaa. Ut:ssa käsite Jeesuksen nimi ilmenee lukemattomia kertoja erilaisissa yhteyksissä, joiden yhteisenä nimittäjänä voi pitää ajatusta Jumalan itseilmoituksesta. Siksi pelastus tapahtuu Jeesuksen nimessä, ei kenenkään tai minkään muun (esim. Ap. t. 2:21; 4:12). Taustalla on Exoduksessa ilmaistu Jumalan nimi יהוה, jonka turhaan lausumisen kiellon takia juutalaisuudessa Jumala ilmaistiin kiertoilmaisuin. Niistä tärkeimpiin kuuluu ha sheem, nimi. Raamatullisessa ajattelussa nimen mainitseminen tuo sen haltijan läsnä olevaksi. Kun Ut kertoo Jumalan

ihmiseksi tulemisesta Jeesuksessa, antaa se myös meidän vapaasti tietää ja käyttää nimeä Jeshua, pelastus. Kätkeyty Jumala, Deus absconditus, tulee itsensä ilmoittaneeksi Jumalaksi, Deus revelatus, hänessä, joka on Jumalan olemuksen kuva ja hänen kirkkautensa säteily (Hepr. 1:3). Jumala tunnetaan Jeesuksessa ja vain hänessä.

Varteenotettava on lukion uskonnon-opettajamme, vanhan Kiinan lähetin ajatus viisikymmentä vuotta sitten, että Jeesuksen nimeen rukoileminen on sellaisen rukouksen esittämistä, johon Jeesus voi laittaa oman allekirjoituksensa. Jumalan tahdon mukaisuushan oli jopa Jeesuksella itsellään kuulemisen kriteeri; Getsemanen rukous konkretisoi tämän. Siksi myös Isä meidän -rukouksessa on kohta: tapahtuukoon Sinun tahtosi myös maan päällä niin kuin taivaassa. Me saamme rukoilla Jumalalta kaikkea ja juuri niin meidän tuleekin tehdä. Mutta niihin rukouksiin saamme vastauksen, joissa tämä ehto täyttyy. Mutta silloinkin, kun itsekkyydessämme tai ymmärtämättömyydessämme rukoilemme asioita, joita Jumala ei halua antaa, ei rukous mene hukkaan; itse Herran puoleen kääntyminen ja häneltä toivominen on sinänsä arvokasta ja Jumalan tahdon mukaista. Siksi saamme aina rukoilla turvallisin mielin ja jättää vastauksen hänen hallintaansa. Usko rukouksen kuulemiseen ei tarkoita, että meidän olisi oltava varmoja pyytämiemme asioiden toteutumisesta.

Tätä syvemmälle menee **Lutherilta** tuttu ajatus, että luottamus rukouksen kuulemisesta ei saa perustua meihin, elämäämme, uskoomme, kilvoituksen onnistumiseen eikä se kumoudu näiden vähäisyyteen tai epäonnistumiseen. Ainoa perusta, jonka tähden Jumala ottaa meidät ja meidän pyyntömme vastaan, on Jeesuksen ansio. Hänen tähtensä ja kauttaan meillä on pääsy Jumalan kasvojen eteen ja hänen tähtensä ja kauttaan eli hänen nimessään Isä meitä kuulee.

Tärkeä teema saarnassa käsiteltäväksi päivän evankeliumissa on myös opetuslasten hajalleen joutuminen ja ahdistus / ahdinko (sekä sisäinen että ulkoinen, sekä yleisinhimillinen että evankeliumin tähden tullut) tässä maailmassa, mutta sen keskellä kuitenkin Jeesukseen uskoville lahjotettava rauha ja turvallisuus. ●

Arno Toivanen

Rovasti, Iisalmen seurakunnan
emerituskirkkoherra

Korotettu Herra

MARK. 16:14–20

HELATORSTAI 5.5.

Markuksen evankeliumin lopussa oleva alaviite on todennäköisesti harhaanjohdava väittäessään alkuperäisen evankeliumitekstin loppuvan jakeeseen kahdeksan. Täsmällisesti ottaen vanhimmat tallella olevat käsikirjoitukset loppuvat siihen. On kuitenkin todennäköistä, että evankeliumin lopusta on pudonnut loppujakso pois. Toisten synoptikkojen mukaisesti evankeliumin on täytynyt sisältää myös ylösnousseen Jeesuksen ja opetuslasten kohtaaminen ja siihen liittyvä epäuskon vaihtuminen uskoksi ja pelokkuuden rohkeudeksi sekä lähetystehtävän antaminen. Ehkä evankeliumin loppu ei kuitenkaan ole ollut nykyisen kaltainen, koska viimeinen jae näyttäisi lähetystyön olleen jo pittemällä kuin mitä se oli evankeliumin syntyvaiheessa. On kuitenkin täysi syy pitää sitä normatiiviseen kaanoniin kuuluvana, koska se on yhdenmukainen sekä Matteuksen ja Luukkaan evankeliumien ja Apostolien tekojen meille antamien historiallisten tietojen, että koko Uuden testamentin opillisen sisällön kanssa.

Helatorstaina taivaan ja maan, historian ja ylihistorian, immanenssin ja transsendenssin raja murtui. Jeesuksen maanpäällinen vaellus ja siihen kuuluva tehtävä päättyi. Hän palasi sinne, missä Hän oli ennen

inkarnaatiota. Isän ikuinen Poika, joka oli Marian päivänä ja jouluna tullut taivaasta maan päälle ihmiseksi, palasi takaisin taivaaseen. (Arvotonta ja perusteetonta on mielestäni väittää, ettei Markus tuntenut ja hyväksynyt oppia Kristuksen pre-eksistenssistä; absence is not nonsense.) Tuonpuoleisuus ei kuitenkaan ole vain jossain kaukana olevan näkymättömän rajan takana, vaan läsnä tässä ja nyt, ainoastaan meidän aisteiltamme ja ymmärrykseltämme kätkettynä. Koska on kysymys aistien ja ymmärryksen rajat ylittävästä todellisuudesta, on ainoa mahdollisuus puhua tähän maailmaan kuuluvia kuvia käyttäen. Siksi käytetään kuvaa mahtavasta kuninkaasta, jonka rinnalla samalla valtaistuimella istuu hänen poikansa. Hänellä on isän antamana sama valta. Paavalin mukaan ”Hän, joka laskeutui alas, nousi myös kaikkia tavaita ylemmäs täyttääkseen kaikkeuden läsnäolollaan” (Ef. 4:9–10). Kaikkialla läsnä oleva korotettu Kristus elää ja vaikuttaa ja jatkaa työtään ihmiskunnassa ja koko luomakunnassa evankeliumin kautta, jonka julistamiseksi Hän valmisti ja lähetti opetuslapsensa. Hän on heidän (ja meidän) toiminnassaan läsnä ja varsinaisesti itsen subjektina. Siksi on myös mahdollista, että erilaiset yliluonnolliset merkit seuraavat heidän toimintaansa ja ovat todisteina lähetystyön kohteina oleville ihmisille.

Jumalan kaikkivaikuttavuus ei ole yksivaikuttavuutta. Hänen toimintansa ei sulje pois ihmistä eikä luontoa, vaan tapahtuu niiden sisällä ja välityksellä. Roomalaiskirjeen mukaan pelastumiseen kuuluu välttämätön ketju: avuksi huutaminen – usko – evankeliumin kuuleminen – sen julistaminen – lähettynä oleminen (Room. 10:13–15). Kukaan ei voi pelastua ilman uskoa, jota ei voi olla ilman evankeliumin sanomaa, jota jonkun on julistettava. Sitä ei puolestaan voi olla ilman, että Jumala on lähettänyt ihmisiä liikkeelle. Evankeliumi julistetaan sitä varten, että sovitustyöhön

perustuva pelastus voisi toteutua kaikkien kansojen ja, jos mahdollista, kaikkien ihmisten keskuudessa. Usko ja Kristuksen puoleen kääntyminen liittyvät yhteen. Usko ei siis ole vain Jeesusta koskevien historiallisten tosiasioiden tietämistä, vaan sen varaan nousevaa persoonallista suhdetta Vapahtajaan, kääntymistä Auttajan puoleen ja toivon asettamista Häneen.

Evankeliumiin kuuluu suullisen ja kirjallisen sanoman julistamisen rinnalla myös kasteen sakramentti. ”Joka uskoo ja kastetaan” ei määrää näiden järjestystä, yhtä vähän kuin Matteuksen lähetyskäskyn sanamuoto. Myös vastasyntyneet kuuluvat niihin ” kaikkiin luotuihin”, joille evankeliumi pitää julistaa. Aoristit viittaavat sekä uskon että kasteen kertakaikkisuuteen. ”Pelastuu” ilmaistaan futurilla, joka tähtää aikojen lopulla tapahtuvaan pelastumiseen Jumalan vihalta ja tuomiolta (1. Tess. 1:10). Lähetystehtävän antamiseen ja evankeliumin olemukseen kuuluu myös se vakava kääntöpuoli, että armon hylkäämisen johdonmukainen seuraus on tuomion alle jääminen. Ihminen siihen itsensä saattaa; se ei ole Jumalan tahto. Jumala tahtoo kaikkien ihmisten kääntyvän ja pelastuvan (2. Piet. 3:9). Tämä Jumalan tahto ei kaikkien kohdalla toteudu, vaikka se on kaikille tarkoitettu.

Evankeliumin julistusta ja siihen uskovia seuraavat myös tunnusmerkit. Hepr. 2:3–4 kuvaa tilanteen samalla tavalla, samoin Paavali Room. 15:18–19. Meidän kysymyksemme on, tarkoittaako Ut:n opetus tunnusteista ja ihmeistä vain apostoleita tai heidän aikaansa? Varhaisen kirkon todistuksen mukaan karismaattiset ilmiöt hävisivät vähitellen kirkosta. Erityisesti lähetystyön historia kuitenkin osoittaa, että erityisesti evankeliumin voimakkaan leviämisen, herätyksen aaltojen aikana Apostolien teoissa kuvatun kaltaisia asioita tapahtuu paljon. Viimeisiä tähän viittaavia uutisia on kuultu Nepalista. Toisaalta vai-

kuttaa siltä, että meillä vanhassa ja vakiintuneessa kristillisessä maailmassa esiintyy voimakkaasti karismaattisiin ilmiöihin keskittyvässä toiminnassa paljon ylijännitynyttä ja epävertettä sielullisuutta, jopa suoranaista huijausta. Siksi tulee erityisesti painottaa sitä, että keskeistä Jeesuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen keskittyvässä pelastuksen evankeliumissa on aina itse uskon syntyminen ja pääsy iankaikkisen elämän osallisuuteen. ●

Arno Toivanen

Pyhän Hengen odotus

JOH. 15:26–16:4

6. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ 8.5.

Ennen kuolemaansa Jeesus valmisti opetuslapsiaan ja samalla kristillistä kirkkoa kaikkina aikoina siihen ajanjaksoon, jolloin hän ei ole näkyvällä tavalla omiensa kanssa. Jeesus lupasi omilleen sekä jumalallista läsnäoloa ja tukea että maailman osalta tulevaa vainoa. Sellaisessa jännitteessä Kristuksen kirkon on eletävä.

Jeesus puhui opetuslapsilleen paljon siitä, miten hän mentyyän pois lähettäisi Pyhän Hengen olemaan heidän kanssaan. Helluntaina Jeesuksen lupaus toteutui. Jeesus kutsui Pyhää Henkeä puolustajaksi tai toiseksi puolustajaksi (Joh. 14:16). Tämä vie ajatukset oikeussaliin, mutta aika erikoiseen sellaiseen. Ensimmäinen puolustaja on mennyt tuomarin luo ja istuu hänen oikealla puolellaan. Siellä Jeesus puhuu meistä hyvää tuomarille ja rukoilee puolestamme (Room. 8:34). Toinen puolustaja on lähetetty maailmaan olemaan Jeesuksen omien kanssa. Hän istuu syytetyn vierellä ja todistaa tämän sydämelle Jeesuksesta ja hänen täytetystä työstään. Pyhä Henki vakuuttaa sydämeleni, että synty on sovitettu, velka on maksettu ja tuomio on pyyhitty pois. Syyttäjä on puolestaan potkaistu ulos oikeussalis-

ta, Saatana on menettänyt virkansa (Ilm. 12:10). Ja vielä, tuomaria kutsutaan Isäksi. Hän on taivaallinen Isä, jota Jeesuksen omat saavat lähestyä luottavasti. Sellaiselle tuomiolle on turvallista mennä: Isä tuomarina, kaksi puolustusasianajajaa eikä lainkaan syyttäjä.

Jeesuksen lähimpien opetuslasten, joista pääsiäisen jälkeen tuli apostoleja, tuli todistaa ennen kaikkea Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemisesta, mutta myös kaikesta siitä, mitä Jeesus oli tehnyt ja opettanut. Kirkon sanoma, evankeliumi, rakentuu heidän todistuksensa varaan. Siksi kirkko on apostolinen. Uusia apostoleja ei heidän jälkeensä enää ole tullut eikä voi tulla, mutta meidät lähetetään yhä todistamaan Jeesuksesta.

Meidän roolimme on kuitenkin erilainen kuin apostolien. He olivat silminnäkijätodistajia ja Jeesuksen erityisellä tavalla valtuuttamia. Meidän tehtävämme on välittää heidän todistuksensa omalle sukupolvellemme. Me emme saa muuttaa apostolista sanomaa, mutta me voimme lisätä siihen oman henkilökohtaisen todistuksemme ja kertoa, mitä hyvää Jeesus on meille ja meidän elämässämme tehnyt. Tämä todistus on välitettävä kaikille kansoille ja kaikille sukupolville siihen päivään asti kun Jeesus tulee takaisin.

Jeesus ei luvannut kirkolleen helppoja aikoja. Aivan alusta saakka Jeesuksen omat ovat saaneet kokea, mitä merkitsee seurata ristiinnaulittua Herraa ja kantaa hänen ristiään. Apostoli Paavali ymmärsi asian omasta kokemuksesta molemmilta puolilta. Hän oli ensin yksi niistä, jotka luulivat toimittavansa pyhän palveluksen Jumalalle vainotessaan kristittyjä kunnes sai kohdata ylösnousseen Herran, ja niin hänestä tulikin yksi niistä, joita vainottiin kuolemaan asti. Luther, opettaessaan kirkon seitsemästä tuntomerkistä, mainitsee viimeisenä pyhän ristin, joka

tarkoittaa nimenomaan Kristuksen tähden koettua kärsimystä. Se kuuluu olennaisena osana kirkon elämään, ja sen väistäminen on lankeamista pois Kristuksen seuraamisesta. Ristin painon alla lohdutusta tuo se, että Jeesus puhui kristittyjä kohtaavista vainoista jo etukäteen. Nekin kuuluvat siis Jumalan suunnitelmaan, joka vie Kristuksen omat lopulta perille kohti Isän luo. ●

Ville Auvinen

TT, pääsihteeri,
Suomen teologinen instituutti

Pyhän Hengen vuodattaminen

JOH. 14:23–29

HELLUNTAIPÄIVÄ 15.5.

Nabeel Qureshi oli harras muslimi, joka kuitenkin vakuuttui kristinuskon totuudesta. Kirjassaan hän kuvailee tuntemuksiaan Raamatun äärellä: ”Kyyneleet täytivät jälleen silmäni, mutta nyt ne olivat ilon kyyneleitä. Tiesin, että pitelin käsissäni itse elämää. Tämä oli todellinen Jumalan sana ja minusta tuntui, kuin olisin tavannut hänet ensimmäistä kertaa elämässäni.” Miksi Nabeel joutui Jumalan puhutteluun juuri kristittyjen pyhän kirjan kautta?

Syvennyn tarkemmin evankeliumitekstin jakeeseen 26 ja nostan siitä esille neljä ydinkohtaa, jotka yhdessä muodostavat vastauksen. Jeesus sanoo: ”Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä minun nimessäni lähettää, opettaa teille kaiken ja palauttaa mieleenne kaiken, mitä olen teille puhunut.”

Ensinnäkin Jeesus käyttää Pyhästä Hengestä maskuliinisukuista pronominia ekeinos, vaikka henki-sana itsessään on neutrisukuinen. Tähän pieneen vivahteen sisältyy tärkeä viesti: Pyhä Henki ei ole ”se” vaan ”hän”. Siksi kristityt ovat aina kiistäneet, että Pyhä Henki olisi jokin näkymätön energiakenttä tai mystinen

pilvi. Hän ei ole persoonaton voima vaan persoonallinen olento. Pyhä Henki on jumaluuden kolmas persoona, Herra, ”jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan ja kunnioitetaan”. (Nikean uskontunnustus)

Toiseksi Jeesus kutsuu Pyhää Henkeä sanalla parakletos, joka koostuu prepositiosta para (”luo”, ”lähelle”, ”viereen”) ja substantiivista kletos, jonka juurena on puolestaan verbi kaleo (”kutsua”). Näin ollen Pyhä Henki on lähelle kutsuttu tai viereen kutsuttu. Hän on avustaja ja opastaja eli Auttaja. Ilman Pyhän Hengen apua ihminen jäisi hengelliseen pimeyteen.

Kolmanneksi tekstissä korostuu kolminaisuuden keskinäinen riippuvuus ja työnjako: Isä lähettää Pyhän Hengen Jeesuksen nimessä. Vaikka Pyhä Henki oli aktiivinen jo maailman luomisessa, silti ensimmäinen kristillinen helluntai oli taitekohta: silloin alkoi varsinainen Pyhän Hengen aikakausi. Tämän näkemyksen mukaan kolminaisuuden eri persoonilla on erilaiset roolit pelastushistoriassa. Toisin sanoen Luojan, Lunastajan ja Pyhittäjän tehtävät eroavat toisistaan. Mikä on Pyhän Hengen tähtäyspiste? **Aksel Valen-Sendstad** vastaa tähän nasevasti: ”Pyhä Henki ilmoittaa ja kirkastaa meille sen, mikä on tapahtunut Jeesuksen Kristuksen pelastustyössä, antaa meille uskon siihen ja ilmoittaa, mitä se merkitsee tällä hetkellä ja tulevaisuudessa”.

Neljänneksi evankeliumiteksti antaa lisävaloa Auttajan toimenkuvaan: Pyhä Henki muistuttaa Jeesuksen sanoista. Hän ei toimi ohi eikä yli kirjoitetun sanan. Päinvastoin Pyhä Henki on sitoutunut Jumalan sanaan. Siksi Pyhän Hengen toiminta uhkaa tyrehtyä siellä, missä sana Jeesuksesta hylätään tai unohdetaan. Vain Jumalan oma sana kykenee synnyttämään ja kannattelemaan Jumalan kansan uskoa. Tästä johtuen tilanne on aivan toisenlainen sellaisen seurakunnan parissa,

jonka sanoma on Kristus-keskeistä. Siellä Pyhä Henki tekee Jeesuksen eläväksi. Hän murtaa kovuuden, sytyttää kylmenneen, pesee likaisen, kastelee kuivan ja parantaa haavoittuneen.

Jos umpisuolesi puhkeaa, silloin on mentävä sairaalaan. Lääkäri ei voi leikata sinua, jos vain makaat kotona sohvalla. Samalla tavoin sinun on raahattava itsesi Jumalan vastaanotolle. Raamattu on Pyhän Hengen instrumentti, jonka avulla hän tekee pelastavaa työtään. Apostoli Paavali kertoo evankeliumin olevan ”Jumalan voima” (Room. 1:16). Sanoma Jeesuksesta on siis vertaansa vailla. Mutta samalla tämä pätee koko Raamattuun. Se on täyteen laddattu kasapanos, joka räjäyttää pois synnin lian. Se on tulvillaan Jumalan luomis-

voimaa, joka ajaa paholaisen tiehensä. Se on kuolematonta Jumalan sanaa, jonka edessä kuoleman on polvistuttava.

Lutherin mukaan Jumalan sana, ”samalla kun se kolkuttelee korviin, se vuodattaa sisäisesti Hengen”. Siksi hän kehotti kristinuskosta kiinnostunutta tarttumaan nimenomaan Raamattuun: ”Niin ei siis ole muuta tietä tai tapaa tullaaksesi uskoon kuin että kuulet evankeliumin sanaa, opiskelet ja tutkit sitä.” Miksi julistetulla Jumalan sanalla on näin valtaisa vaikutus? Vastaus on selkeä ja yksinkertainen: Raamatun sanan kautta vaikuttaa Pyhä Henki. Tästä on elävänä esimerkkinä Nabeel Qureshin kertomus. ●

Lasse Pesu

Aluejohtaja, pastori,
Suomen Raamattuopisto